Массе а мехкий пролетареш, вlашагlкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-Гlалгlай обкома,
Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Советеи Министрий Советеи орган
(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газета арадувл 1923 шера деиз ● ШИНАРА, 4 сентябрь 1973 шу. ● № 106 (5367). Мах 2 кеп.

МЕХКА—ДУКХАГlА ШЕКАРА СВЕКЛА

СВЕКЛА ЛЕЛАЕРИЙ РЕСПУБЛИКАНСКИ СОВЕЩАНЕ ДАКЪА ЛЬЛЯРАШ НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР БЕРРИГАЧА СВЕКЛА ЛЕЛАКРАШКА ДАЬ КХАЙКАРАЛ

Деза новкъостий!

Тхо, свекла лелаерий республикански совещане дакъа лаьцараш, гуланеннад 1973 шера шекара свекла шиъ хаттаза вуэзара, дlаозара, чакхъяккара фу де деза дьина дагалаза.

Свекла лелаеча боахамий колхозхоша, совхозхой болкхоша, спецшколхоша, кулгалхоша дукха къастьягlад 1973 шера — йlслагlча пятилетка ходдамбева шарл шекара свекла хъувкъаяра. Из дика хиннад республика кхашка. Шекара свекла паччахьалкхенга дlаэлара халкъоохама план кхоачаш а тlехкхоачаш а яра мел эпш хьалаш да вайцига. Хlаиз керттерлар фуд аьлча, из да лоацлца хала берригча хъувкъам чуэцар, из шиъ хаттаза дlахьолга Iалашделега.

«1973 шера хьувкъаьв шекара свекла шиъ хаттаза чуэцилга, дlахьолга, чакхбоаккхлига Iалашдаря де дезарий» хьакъеъьара КПСС ЦК-ан СССР Министрий Советен соцам бийца а бийца, оохл, республикански совещане дакъа лоацараша, республика берригча свекла лелаеран тlехьел: шекара свекла чуэнд боллаелъя свекла кхоева дерригача боахамашкара трактораш, свекла чуэнд комбайнаш, кхьйбола а машинаш, автомобилаш, трактораш прицепаш бокъонца кийчъьяьхь, свекла чуэнача агрегаташ тlа боах берггбола квалификацирований механизаторан кийчбе;

шекара свекла чуэнача поточни поточно-перевалочни метод шерра юкъенхьа, хlаьта кулгашна яхьа тlа цlена ца еш свекла шекара заводе дlаийделга вlашtlехьдаяхьа;

сийна йоллуча бес свекла лорлаш хьайбашта ца телача моттигашка царех силос йоллияга вlашtlехьдаяхьа;

колхозхой, совхозхой болхлой, шофераш тlехьех сиха а дика а шекара свекла чуэнарин дlаяхьарин яьржача социалистически яхьа юкъебаха, хьалха латтарашта моральни материални поощрени яра йолуча ерригача торонех бизза пайда эца.

Совещане дакъа лоацараша свекла лелаерш, комбайнераш, трактористаш, шофераш тlехьех кхебаь хьувкъам чуэцилга бехктокъаме гlулакх долча кхета а лаьмехка рузкъа дебадара шоаш ца кхобеш кхьехеча.

Паччахьалкхенга 183 эзар тонн шекара свекла боккарга вьина деанна дош дизза кхоачаяьде деза вай. Из Дьяченна а партена а хьалхашкара вай сий долга а патриотически а декхар дь.

Тlаийад свекла лелаерий республикански совещане.

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТЕ, СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕ, ПРОФЕССИОНАЛЬНИ СОЮЗИ ЕРРИГСОЮЗНИ ЦЕНТРАЛЬНИ СОВЕТЕИ ВЛКСМ ЦК-аи

КПСС Центральни Комитето, СССР Министрий Совето, профессионални союзий Ерригсоюзни центральни совето, ВЛКСМ ЦК-вс 1972 шера йиъьлагlча кварталеи 1973 шера хьалхарча ахшерен хьайбай продукташ яхарен кийчъяреи Ерригсоюзни социалистически яхьа итогашка а хьежа ду дешах бола сонам тlаийнаб.

КПСС ЦК, СССР Министрий Советий Совето, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК сонам тlа белгалдоаккх, 1972 шера йиъьлагlча кварталеи 1973 шера хьалхарча ах шерен дуэх, шура, фуаш, кхыйола а хьайбай боахама продукти боаккхаяьлен кийчъьелгеи дlаэо а дергадоалада яржаьжьа Ерригсоюзни социалистически яхьа юкъе а бага колхозхоша, совхозий болкхоша, боахамий специалисташ кулгалхошен йислагlча пятилетка яхоалагlча, хоадамбева шера планаш а социалистически деккхаран а хоачашдеча доккха лаьца лаьца хилар.

Партийни, совётски, юртбоахама органаша, профсоюзни комсомольски организацеша дуэхь политически организаторски бакъ баьб формаш, бригадай, колхозни совхозни коллективаш хьайбай боахамера кергга торонех лаьцараш парег пайда эларан ерригпартийонаш. Цо торо дlаийтар совхъара халача Iай хьайбай тlера ца далийта а цар продуктивность лаххье а.

Шурд йоаккхяра 9 бетта (октябрь—июнь) совхоз цу хана хинначул 1422 эзар тонн дергадоалад. дуэх — 350 эзар тонн, фуаш — 2,4 миллиард. 1973 шера 1 июль хьатlаххоачаьн колхозашкеи совхозашкеи соахка цу хана хиннача 1,7 миллион хьайба лукхагlа хиннад, деттд доахан — 1,0 миллион, жан гьазарий — 4,4 миллион. Йиъбай хьалкарчи коь тlара оалаелларан. Дукъатlйола республикица, краяша, областаша тlехкхоачашъьяьй 1973 шера хьалхарча ах шера оттаяь хьайбай продукташ кийчъяра пачхьалкхен планаш.

Хьайбай боахам дlаэо а дергадоалабара, юртбоахама производствад эффективность айяра дакъье хьайбай боахама болкхоша, юрта боахама берригча къаьхгамлоша, баьча балха лакхе мах бу КПСС ЦК-ас, СССР Министрий Совето, ВЦСПС-о, ВЛКСМ ЦК-ас белгалбоаккх партийни организацеи, коммунистийн комсомольцийн, советски, юртбоахамен профсоюзни органи боккха лоарлаеи, хlаьта яштта промышленностен халкъа боахама кхиъча доакъойл боахлоша хьинаре дакъа лацар.

КПСС Центральни Комитето, СССР Министрий Совето, профессионални союзий Ерригсоюзни центральни совето, ВЛКСМ ЦК-ас 1972—1973 шиъ, Iай замалахь хьайбай продукташ яхари кийчъяри дергдоаладара тlехьа яьржача Ерригсоюзни социалистически яхьа коачашкеи а лаьрхlа КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Ше байракхаш ахчан премеш енней чех союзни автономни республикаша, краяшта, областаша, къамий округаша, районаша:

СОЮЗНИ РЕСПУБЛИКАШ

РСФСР
Украински ССР
Белорусски ССР
Узбекски ССР
Казахски ССР
Азербайджански ССР
Молдавски ССР
Киргизски ССР
Таджикски ССР
Армянски ССР

АВТОНОМНИ РЕСПУБЛИКАШ, КРАЯШ, ОБЛАСТАШ

Башкирски АССР
Дагестански АССР
Кабардино-Балкарски АССР
Марийски АССР
Татарски АССР
Удмуртски АССР
Якутски АССР
Алтайски край
Краснодарски край
Ставропольски край
Хабаровски край
Белгородски область
Калужски область
Кировски область
Курски область
Ленингradски область
Липецки область
Магадански область
Омски область
Орловски область
Пензенски область
Рязански область
Свердловски область
Челябински область
Читински область
Волынски область
Житомирски область
Закарпатски область
Киевски область
Крымски область
Львовски область
Ровенски область
Тернопольски область
Хмельницки область
Черкасски область
Черниговски область
Брестски область
Минski область
Кашкадарьински область
Андижански область
Ташкентски область
Кемчетански область
Кустанайски область
Семипалатинski область
Целинограденски область
Чимкентски область
Нагорно - Карабахски автономни область
Нарышки область
Марыйски область

КЪАМИЙ ОКРУГАШИ РАЙОНАШИ:

РСФСР-ера

Красноярски края Таймырски (Долгано-Ненецки) къамий округ.
Алтайски края Локтевски район
Алтайски края Павловски район
Алтайски края Поспелихински район
Алтайски края Рубцовски район
Алтайски края Шипуновски район
Алтайски края Горно-Алтайски автономни область Кош-Агачски район планаш.

Хьайбай боахам дlаэо а дергдоалабара, юртбоахама производствад эффективность айяра дакъье хьайбай боахама болкхоша, юрта боахама берригча къаьхгамлоша, баьча балха лакхе мах бу КПСС ЦК-ас, СССР Министрий Совето, ВЦСПС-о, ВЛКСМ ЦК-ас белгалбоаккх партийни организацеи, коммунистийн комсомольцийн, советски, юртбоахамен профсоюзни органи боккха лоарлаеи, хlаьта яштта промышленностен халкъа боахама кхиъча доакъойл боахлоша хьинаре дакъа лацар.

КПСС Центральни Комитето, СССР Министрий Совето, профессионални союзий Ерригсоюзни центральни совето, ВЛКСМ ЦК-ас 1972—1973 шиъ, Iай замалахь хьайбай продукташ яхари кийчъяри дергдоаладара тlехьа яьржача Ерригсоюзни социалистически яхьа коачашкеи а лаьрхlа КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Ше байракхаш ахчан премеш енней чех союзни автономни республикаша, краяшта, областаша, къамий округаша, районаша:

СОЮЗНИ РЕСПУБЛИКАШ

РСФСР
Украински ССР
Белорусски ССР
Узбекски ССР
Казахски ССР
Азербайджански ССР
Молдавски ССР
Киргизски ССР
Таджикски ССР
Армянски ССР

АВТОНОМНИ РЕСПУБЛИКАШ, КРАЯШ, ОБЛАСТАШ

Башкирски АССР
Дагестански АССР
Кабардино-Балкарски АССР
Марийски АССР
Татарски АССР
Удмуртски АССР
Якутски АССР
Алтайски край
Краснодарски край
Ставропольски край
Хабаровски край
Белгородски область
Калужски область
Кировски область
Курски область
Ленингradски область
Липецки область
Магадански область
Омски область
Орловски область
Пензенски область
Рязански область
Свердловски область
Челябински область
Читински область
Волынски область
Житомирски область
Закарпатски область
Киевски область
Крымски область
Львовски область
Ровенски область
Тернопольски область
Хмельницки область
Черкасски область
Черниговски область
Брестски область
Минski область
Кашкадарьински область
Андижански область
Ташкентски область
Кемчетански область
Кустанайски область
Семипалатинski область
Целинограденски область
Чимкентски область
Нагорно - Карабахски автономни область
Нарышки область
Марыйски область

КЪАМИЙ ОКРУГАШИ РАЙОНАШИ:

РСФСР-ера

Красноярски края Таймырски (Долгано-Ненецки) къамий округ.
Алтайски края Локтевски район
Алтайски края Павловски район
Алтайски края Поспелихински район
Алтайски края Рубцовски район
Алтайски края Шипуновски район
Алтайски края Горно-Алтайски автономни область Кош-Агачски район планаш.

Хьайбай боахам дlаэо а дергдоалабара, юртбоахама производствад эффективность айяра дакъье хьайбай боахама болкхоша, юрта боахама берригча къаьхгамлоша, баьча балха лакхе мах бу КПСС ЦК-ас, СССР Министрий Совето, ВЦСПС-о, ВЛКСМ ЦК-ас белгалбоаккх партийни организацеи, коммунистийн комсомольцийн, советски, юртбоахамен профсоюзни органи боккха лоарлаеи, хlаьта яштта промышленностен халкъа боахама кхиъча доакъойл боахлоша хьинаре дакъа лацар.

КПСС Центральни Комитето, СССР Министрий Совето, профессионални союзий Ерригсоюзни центральни совето, ВЛКСМ ЦК-ас 1972—1973 шиъ, Iай замалахь хьайбай продукташ яхари кийчъяри дергдоаладара тlехьа яьржача Ерригсоюзни социалистически яхьа коачашкеи а лаьрхlа КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Ше байракхаш ахчан премеш енней чех союзни автономни республикаша, краяшта, областаша, къамий округаша, районаша:

СОЮЗНИ РЕСПУБЛИКАШ

РСФСР
Украински ССР
Белорусски ССР
Узбекски ССР
Казахски ССР
Азербайджански ССР
Молдавски ССР
Киргизски ССР
Таджикски ССР
Армянски ССР

АВТОНОМНИ РЕСПУБЛИКАШ, КРАЯШ, ОБЛАСТАШ

Башкирски АССР
Дагестански АССР
Кабардино-Балкарски АССР
Марийски АССР
Татарски АССР
Удмуртски АССР
Якутски АССР
Алтайски край
Краснодарски край
Ставропольски край
Хабаровски край
Белгородски область
Калужски область
Кировски область

ВАЙ КАЯРГЬЯ ИЙРЧА ГІУЛАКХАШ ДІАДАХА!

БАХАЧА НАЬХА СХОДАШКАРА

Ишттa бар Алхасеен, Галашкен, Мужиеч, Оалкмен хиннича сходашка наха баь сонан. Диндургдан уж денош. Диндургдан цига дийнаран а. Наха эгІазал кхайкайр вай малардіа тарлургдаш дола ширача замах юкеднеса ийрча гІулакхаш хьаллунпарашта. Къаматта юкъера доттагІал телхаде гІертарашна маттар хургбан, йоахар дар. ЭгІазал кхайкайр пхьенаш хьедеш, кхелаш вІашагІъеллаш, кхоалаш деш, хьалъада къа ца хьегаш, уролш доахаш, дукха истий кхуьлаш болчарна. Наха эгІазал кхайкайр уж зулямхой кІалхара в боахаш, кхенача тІехьенна коммунистически кхетам балара духьаленаш лелаеча мурдий тоабанга.

Сходе къамаьлаш дир коммунистама, партс боапарана, комсомольцаша, кагирхошца, бокхийча наха, мехкараша, дешархоша. Цхьа барт болаш ІаІийдар цап сонаман. Массанар шуТІаьхьа а волаш чоагІо йир къаман, юрта, тайпан, деазла сий доадува пхаьна маттар хургбан, аьпна. Сходанка тІаийна сонаман кхоачашце хІара юрта 30 совгІа саг чувоагІан комиссен хержар. Гулбеннаша къобалайир КПСС Нохч-ГІалгІай обкома Х пленума решеннеш, наха интернационалын, атеистически кхетам балара цига белагадь гІулакхаш.

Революце мара пархІато еннаяш гІалгІанга. Из дика хов вай таханара вахар сибрда а ирзе а хилийтара цІий Іемехкадьча вай дыьта.

...Юртарча боккхийча наха дика дагайбаІа Алхасте коллективни боахам Іобила ха. Йоалаеч говр, ворда, нух, махха баьхьаш вІашагІъеллай цар колхоз. Цу хана денз хьаьнала къахьегаш хьабоагІа юртахой. Колеча, чоагІонена, къоначена ІаІаттай Алхасте. Нахага даа. дувха да. ПархІато я массадолча цІагІа. Юрта ба шоай лоранн ,нижеперан, агропомаш, хьехархой.

Тахан хьинаре кхъхьарга шоай цІеран йоалийг деорка Фаргиев Заломбана, механизатора Паржиев Іалихана, комбайнера Зангиев Хьамзата, шофера Галаев Хьамида, Іайсий лелаеча Мелеа Хьаьас, завода лабораторка Ганиева Марема, колхоза агронома Бижиев Іийсас, хьехархочо Белхароева Іаьхіамата. Деттараденга тоабуш, чоагІечу лаьт «Заря» Ленина» яха колхоз. Шерра - шера паччахьалкхен плани социалистически деккарашни кхоачашдеш хьабоагІа колхозхой.

Уьк йийсаІча пятилетка хоалабеча шера шоай тІайиша социалистически деккараш сийлена-ца кхоачашце дош а деина яьхьаьгаш ба колхозхой. ТІемхозачитт-ыЙ цар ах шера паччахьалкхента дух, шура, къыйола юрта боахама продукци йоллара планш а, деккарашт а. Хіанз беркате хьийкъа кІал сихен доа ца деши чуоцаш ба уж. Цу масалаша ХьагоЙт коммунист Фаргиев Салман организаторски сийр боаллаш, наьха барт тоабе хоош йолгга. Атта хиннабаь цун вахара пинеъ. Ше іІаннга йолча хана денз хьаьнала къахьегаш, дешаш, халонех бІу ца кхоъкабеш хьаьенав из. Йудухьа кержав из юртахоша колхоза кулгалде а.

Цу тайпарча наьха хьинарца, хьаькгаша, денаца дувдаенна да юртахонта карагІ мел дувза дика гІулакхаш.

Цхьабакхаза, юрта болаш ба шоьшкара тайп-тайпара во гІулахаш гучадувзийташ бола зулямхой. Пар хьеду пхьенаш, довнаш. Эгlабу наьха барт. Саг маьре йолаш урдош доаш. Дика истий кхуьл. Къоначена ІаІаттай Алхасте. Нахага даа. дувха да. ПархІато я массадолча цІагІа. Юрта ба шоай лоранн ,нижеперан, агропомаш, хьехархой.

Цу тайпарча наьха хьинарца, хьаькгаша, денаца дувдаенна да юртахонта карагІ мел дувза дика гІулакхаш.

Цхьабакхаза, юрта болаш ба шоьшкара тайп-тайпара во гІулахаш гучадувзийташ бола зулямхой. Пар хьеду пхьенаш, довнаш. Эгlабу наьха барт. Саг маьре йолаш урдош доаш. Дика истий кхуьл. Къоначена ІаІаттай Алхасте. Нахага даа. дувха да. ПархІато я массадолча цІагІа. Юрта ба шоай лоранн ,нижеперан, агропомаш, хьехархой.

Тахан хьинаре кхъхьарга шоай цІеран йоалийг деорка Фаргиева Залобана, механизатора Паржиев Іалихана, комбайнера Зангиев Хьамзата, шофера Галаев Хьамида, Іайсий лелаеча Мелеа Хьаьас, завода лабораторка Ганиева Марема, колхоза агронома Бижиев Іийсас, хьехархочо Белхароева Іаьхіамата. Деттараденга тоабуш, чоагІечу лаьт «Заря» Ленина» яха колхоз. Шерра - шера паччахьалкхен плани социалистически деккараш кхоачашдеш хьабоагІа колхозхой.

Сходе къамаьлаш дир коммунистама, партс боапарана, комсомольцаша, кагирхошца, бокхийча наха, мехкараша, дешархоша. Цхьа барт болаш ІаІийдар цап сонаман. Массанар шуТІаьхьа а волаш чоагІо йир къаман, юрта, тайпан, деазла сий доадува пхаьна маттар хургбан, аьпна. Сходанка тІаийна сонаман кхоачашце хІара юрта 30 совгІа саг чувоагІан комиссен хержар. Гулбеннаша къобалайир КПСС Нохч-ГІалгІай обкома Х пленума решеннеш, наха интернационалын, атеистически кхетам балара цига белагадь гІулакхаш.

Революце мара пархІато еннаяш гІалгІанга. Из дика хов вай таханара вахар сибрда а ирзе а хилийтара цІий Іемехкадьча вай дыьта.

...Юртарча боккхийча наха дика дагайбаІа Алхасте коллективни боахам Іобила ха. Йоалаеч говр, ворда, нух, махха баьхьаш вІашагІъеллай цар колхоз. Цу хана денз хьаьнала къахьегаш хьабоагІа юртахой. Колеча, чоагІонена,

ХЬАЙБАШ ЛЕЛАДЕРИЙ ТОЛАМАШ

И-КХО шу хьалха хьайбай продукташ кIезига йоах яхаш шишаш Шалхошен партхоман шIейсаштта теркам тIабахийтар хьайбай боахам бовзаш, иэкха дисциплина айе, хьалхашка латта декхаран кхоачашде хьайбаш деладерий уйла, цар гоззал тIекъовс хоргдала нах фермашка оттабара. Шурий-товарни фермашка кулгалде хьожабир коммунисташ, комсомольцаш.

Цу дерригача гIулакхаша торо хилийтар хьалха тIекхаббуьсаш колхоза зе деш хинна хьайбай боахам тIекхъаруьна шерашка пайда деш хилийта. Деттан доахан кхы дукхагIа хинндеце а тIара шера пхеран духьи дукхагIа доаккхар. Масала, 1971 шера 638 тонн яьккха яле дIадахача шера доакъар шортта хиннадеш а 648 тонн шура яьккхар.

ДIалахача шера яьлагIча кIиргалеп 1973 шерен хьайбай продукташ дукхагIа яхара бола партен правительствап соцам хьал а лоаргаш Ерригсоюзни социалистически яхь моьк а бахх котало яьккхар колхозхошка — фермашка хьалхара моттиг яккхарах кхарах-кхара тела Цё байраех елар царна.

Колхоза хьайбаш деладераша IисIагIча пятилетка кхоалагIча, хоадамбеча шера а доккхий декхарш тIаийнад. Уж дикагIа кхоачашдара шерра яь а боар-жаяь кхаьхьаш ба уж. План кхоачаш па ец яьа бутт яIа па болхийтаз хьабоагIа хьайбаш деладераш.

Уьк яьлки дика пайда - нIпаб колхозхоша баьнах. Йоа па ец, доахан цкъа доаккхада из хоа дика хьатIаIаллалца доахан па доажадеш пайда нIпар дахIенех.

Хьалха санна тесса деладац доиркаша -иоай тIхайбаш. Доаханг дикагIа лаьтт, пари хан-хилнаьха гIулакх ду: Цкъа доадам боаша гIулакх дичча а доаркъа балха хьа па йоагIаш цIагIа юсар хьалхагIа. ХIанз кхыча тайпара я. формашкара кхаьхьама дисциплина.

— Дукккача хана цкъа доахан деладеш йола доаркъа пIаIа йасача, цунна мотта кIалъхьаьхов

Дика хоаман

IАН КИЙЧО Ю

ИйслагIча пятилетка кхоалагIа, хоалАмбеш дола шу дика дIадолалаьл вIашагIтехача Грозненски теплоэлектроцентрала № 1, № 3 йолча электростанцеп коллективаша. Доккхий хьокъаман кхарагIдийнад царна уьк шера дIабахаьч барх1 бетта. Заданел дукхагIа яьккхий электрически йIобхалеп энерги.

ХIанз сухалбаь Iан кийчо е болабеннаб цига. Гуйран-Iан заманазъ болх бе дика вIашагIтехьйоаккхаш латт теплоэнергетически оборудовани.

Йоагташ йола терко ю энергетикаша электрически йIобхалеп энерги а долторе ресурсаш а кхояра. Цу гIулакх дукха болх бу производства рационализаторша а новаторша а. Творчески уйла а еш цар къаьмегар бакьво дIалаш йIиш хиннай оборудованех бизза пайда эца, продукцеги дIаболда мах лохбе, болх беш йолча электрооборудование , оьсарле лаккъе.

ВIашагIтехача Грозненски ТЭЦ-е дикагIчоша нах доахкъаш ба сменай начальникаш А. Савченко, Ф. Цыбанев, турбинайн йьйн машинисташ М. Григорьева, В. Мурзин, слесарь А. Попович, кхыбераш.

Х. СУРУДЖАНЦ.

ДОТТАГIИЙ ЯХЬЕ БАЬННАБ

Ноич-ГIалгIайчен а вежаршка йолча Дагестана е тепловлектроцентрлаштен гидроэлектростанцишиен эшш ремонт яьлинна котлоагрегаташ, турбогенератораш, гидротурбинаш дапал хьалха эксплуатде дIалуьра дика гIулакх а хинна йIаэтгаа («Грозненргоремонта» ремонтно - наладочни предприяте слесарий - котельщикий турбинисткин бригадал комплектинашта юкъе.

Дикача толамаша уьк деношка дог сIеодадакхар котельникаша. Цар хапал хьалха чакхдалъар республика теплоэнергетика флагмана — «Грозненрго» № 2 йолча теплоэлектроцентрала бокхача нисэ котлоагрегата капитальни ремонт яра болхаш.

Къаьстта дика къаьхьийар цига слесарий бригадираша А. Сердюкова, А. Юрьева, электросварщишаша В. Хорошилова, Б. Поникарова, Ю. Реметова, мастера В. Гайдашова.

«Спецэнергоремонт» треста Волгоградски энергоремонтникашца пеладеча социалистически яхье кхы а доккхагIа толамаш дахар дуьхь хьинцре къаьсташ я ремонтно-наладочни предприяте коллектив.

С. ХАДАРОВ.

ДУККХА ДОАКЪАР IАЛАШДУ

Грозненски районерча «Загорский» яхача совхозе чIоагIа терам беш леладу хьайбашца доакъар Iалашдара гIулакх. Лпгеникн областерча шера оохама болдлой кхайкарал хьал а лаьца цхьан шерен ах шерен кхоачамхилдал доакъар кийчбен бе совхоза доакъар Iалашдеран. Районе эгара хьалхара барашца болдебзар уж пико-цIин сиссах сийсе кийчбе. Планах 830 тонн кийбе еанн хиннз сенах цIи шер тонн кийчъьл укхаза, 18,5 эзар тонн еллай силос, планах 15,3 эзар тонн йолча, цхьан шерен ах шерен кхоачамбалла вIашкатеха дIаоттаьл йол.

— Уж толамаш даха тха вIашгIехьадалар, дукхагIча даьккхе, ергIалгIа даьккхе чуаттакнна шерра социалистически яхь а йоаргIаьл нах йоаргIа бала тха торо хилар да, яхаш дувц совхоза партхома секретара Дурдиев Ахьмада. — ХIаразар ше де деза дуьл хоьш, малагIа норма кхоачаттье еза хоьш ва, цар балхахара беран совбанкна моральни материальни стимулаш кхьекхуьл, яьха иторан хастката ю. Доакъар кийчденга хIанз а лаьгIенна1ап.

Т. ХАЛИТОВ.

БОЛХ КХЫ А ДИКАГIА БЕЙИШ ЯР...

«Октябрьнефть» НГДУ цхьоалагIча районни инженерно-технологически служба мехкалъта-хой кхоьсам лоаттабеш ба мехкадьта дукхагIа даккхаран пятилетка кхоалагIча шера плани социалистически декхараш ханал хьалха кхоачашдараи.

Мехкадьта даккхара барх1 бетта план цар хинад кхо ди хьалха кхоачашьыйт. Планал совгIа дIаденнад бIаьш тоннаш коача доагор. Мехкадьта даккхара беарам дIадахача шераша пиIсбича 30 процент лакхбенаб, ишта лакхъеннай къаьхьгама оьсарле а. технико-экономически хьокхамаш а.

Цу толама юкъе да тха бригада дакъа. Тха бригада къаьнача, типшеннача скважинашка болх бе ш, мехкадьта духхал кIоарга - насосни хьисапе хьа а доаккхаш. Ден-бус шин тоннал дукхагIа лац хIара скважино. Из дувзаденна да мехкадьтаца хий хиларца.

Из ишта дале а бригада колективно халонаш эша а еш кхоачашъьлй доагор даккхара 8 бетта план а декхараш а. Оаха социалистически декхарий чотах 140 тоин «Ъаьржа дошув» даьккхад. Хьалъа тха шера декхарех даккха дезаш хиннар 200 тоин яр. Уж толамаш даха тха вIашгIехьалънна творчески къаьхьарах. Оаха шерра. юкъеЙоалаю кегда прогрессивни технологи — скважинашгаг эксплуатаци яра режим, шерра пайда эц шоалагIа мехкадьта даккхара методах, ишта кхычох. Тха скважинаш мехкадьта кIезига луш я, цIудухь оаха кхоьсам лоаттабу хIара килограмм бахьанде.

Шу доладеча денз 50 совгIа скважинашка чакхъйахай оаха геолого - технически мероприятеш, 10 тонн мехкадьта тIаьклиттад уж хьакхъахарг.

Тхоай беррига нна тIабахийтаб оаха скважинаш сеца латташ ха ца яккхийтараи, скважинаш болх бе йолалийтараи чотах болх беш йолча скважинай коэффициент лакхъяра. Уьк шера цу тайпара 5 скважина юкъеЙоалаллй оаха бахха, цар ден-бус 6 тонн мехкадьта ду. 30 процент совгIа мехкадьта — шоалагIа мехкадьта даккхара метода чотах доаккх.

Уж толамаш ши-шигIа хьахинадап. Бригада операторша цахаддаш болх байт оборудованера, шоай хаинаъка ю профилактически ремонт, дика лелаю скважинашта эксплуатаци яра технологически режим.

Докхка новкъостад ду коллективана рационализаторашеи изобретательшеи. Хала, чоалхане гIулакхаш хул цар цхьайолча хана кхоасетаде дезаш. Рационализаторси балха юкъе доккха даккъа лоаш операторааа. Царех ба Йсупов Хавад, Дудапкин Василий, ишта кхыбараш.

Тха бригада коллектив бартатна къаьхьегаш я. Цхьаннерга гIалат дадьча массане гIо ду из дIадаккхара, хьехам ду, яхь изаморг ца далийтара новкъосте ду. Ишта цаладдаш тхога бIаргlоккаш хьайоагIа партгруппа а профгруппа а.

Дукккача кхиъех латтача тха коллективе къаьхьегаш ба эрсий, гIалгIай, нохчий, украинцаш, татараш, ишта кхыбараш. Цоайла цхьоагIо йолаш, энагчоп гIо де кийча ба уж.

Бакъда, тха коллективе дерриг а дика да аьлча бакъхургдан. Нийслу кхоачамбоацараш, къаьстта Iан замалахь. Хьалъа а оаха тхоашта мотар ду скважинаш ца саципгара а цхьа грамм мехкадьта ца дайтара а. Цига дика новкъост ва — доттагIал.

Тха коллектива лард я дукхаха шерашка дезиа мехкадьта доаккхаш бола кадрови мехкадьтахой. Уж ба коммунист «Октябрьнефть» НГДУ парткома член, «Знак почета» ордена кавалер Юсупов Хавади, группапарторг Бачаев Ока, групппрофорг Трубка Николай, замерщица Багаевская Ранса, операторши Ханжиев Хьасан, Дудошкин Василий, кхыбараш.

Тха бригадо коммунистически къаьхьегамз коллектив яха цIи лелаю. Цун сий оаха дикача гIулакхашца хьал а лоаттаду.

ХIанз ухх сахьате тха керттера декхар да Iан замалахь болх бе еррита оборудовани кийчъяр. Из тхо толаме чакхдоаккхаш а да.

Тха толаташ кхы а лаккагIа хургдар ихьадела кхоачамбоацараш тха балха тIа па Iеткъаре.

Во Iалашду тхо станокашта-качалкашта эпача запасной оатха лапца. насосни турбапца, хьун материалапца, ишта кхычунца.

С. АБДУЛАЕВ,
«Октябрьнефть» НГДУ цхьоалагIча РИТС-а ихоалагIча бригада мастер.

КУРСКИ ОБЛАСТЬ. 35 эзар центнер фийг бола* ялат пачча-хьаькхенга дохкарца пятилетка хоалагIча. хоадамбеча шера Медвенски районерча «Россия» ятача Ленина орден дедаеча колхоза ялат яхедераша. Ялат хьакхар, ярдар, сортировка яр, алеваторашка из дIалахьар графика тIа лаьрхIача тайпара кхоачашду.

СУРТА ТIА: колхоза дикагIа бола шофераш комсомольцаш Анатолий Пузин (ъьдехьа), Николай Цуканов. ХIара денна цар 15 рейс ю.

КIАЛАРЧА СУРТА ТIА: колхозий машинаш наькъа йолхаш и.

С. СИЗОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ХЬАЛХАРА УРОК

Шу хIама хиннад са вахаре. сона эгтара лоархIамегIа хеташ а пIанкха дицлургдоаиаш а. IIал-аа аъ IIамига йолча хана денз лейрхIар кхоачаш хинна — институте лепа яха ди. ШоллагIдар — со тахан эгтара хьалха класса да а, йолаш болх бе йоалургйола ди.

Дукха да дагаухвараш: ишта йоллергьа - хьогI аз сай хьалхара урок, ховргий-хьогI сона - сай профессе да йолаш чакхъяла?

Бакъда, дегоз: «ховрга, могарга», йоах. Хьалъа со се а теш из хургхнарах. Ца хилча дарг а данар из ишта. Сона хов се терашта езарийолга, хIана вьича сона уж кхы а духхагIа деза. Уж предметах дика кхеташ, боккхагIчарца а шоайла а Iимерза-болиш, биэза Даьхеп кхоьшаш болаш хьалхдебара сай хьапар кхолерде дац из: Ишта хьайхаз сона школе а университете а.

Н. КУРАЖЕНОВСКАЯ,
Орджоникидзевски станица юкъерча школа хьехархо.

ЯХЬЕ КЕРТЕ ЛАТТАРАШ

Юртбоахама продукци йоакхилла лаьсамдаккхаран цунна заготовкаш яран юртбоахама къаьхьегамхоита юкъе Ерригсоюзни социалистически яхь йоаржаяра КПСС ЦК, ССР Министрий Совете, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК бабча сонама жоп а луш 1973 шера кхы а доккхагIа декхараш тIаийнар Наьсарен района «Назрановский» совхоза къаьхьегамхоша. Цар дош делар 10700 тонн ялат, 1000 тонн генараш, 1100 тонн бышдаараш ихеде, 2490 тонн шура 478 тонн дулх дакха.

Яхь йоаржаяра денаш ерригча партийни организацеи оацаре балха юкъмотгIиге латт. Уж каст-каста дувц совхоза мекъарча собране, цехони партийни собранешка, партийни комитета заседанешка. Дукккача лозунгаша кхаькарен фермашкарен болхлой 1973 шу ударни хилийтара, Дальхенна магота духхагIа продукци ялара тIахьеъ. Шоай ечча беседашкен лекцешкен толамаш дахара тIабех уж политинформатораша а.

Къаьхьегамхоита юкъе яьржача яхье керте латт коммунисташ. Царех духгагIараш производства керттерча участкашка латт. Бригадапка, фермашка Дальен пузкъа къаьхьегамхоша хьайха латтарш уж ба. Царех хIарадо ци-шиЙ социалистически декхараш тIаийнад. ХIанзаздна хьа дика толамаш а, карагIдоала царна уж кхоачашдара.

Масала, Наьъар - Кертерча отделене зъеньевой волаш къаьхьегаш ва коммунист Кодзоев Хожбухьмад. Къаьхьегамах мах телара бешнадрин системах болх беш йолча цун механизированни звенос дош денпад хIара гектара тIара 45 центнер фуальхьа хьажIаш, 12 центнер генараш чуоца. Уж хIувьхарга къежача тешпаме ала йиш я тIаийца деиаккхаран цар хийпца - тIехьхоачашдерца аьнна. Хьалъа коммунист Эгиев Ахьмад керте латтача Барсукински механизированни звеноиа карагIдьяйнараш тIаналс белгала да. Гучаъь дIайийна культуран кхоеча звенос тIаийца декхараш 22 центнер йолча 400 гектараз - хIаранс тIара чуйийца ялат 27 центнер хилар. Хьалъа муьх — 32 центнер. ДIадийнача ялата лерттIа гIулакх дюах хьалънна толамаш да уж. Царна ешнача боарамагIа химически а мотгIиге ра а уьйбенеш ехкар звеньевой ше вар.

Уьк шера къаьстта дика терко ю боацама кулгалхошеи партийни организацеи ялат чуоцига дика, вIашгIехьадьыкха чакхдаккха. Ялат чуэнача йIаьс бабийнача механизаторашта юкъе даим хьаьлле дедаеи хIинар комбайнер коммунист Котиев Сашад. Шех хьокхам телаш къаьхьегарал совгIа иеиъкъеташа шоай болх цIеиеи дикеи бара тIахьоьнан а лоатгабора цо. Салмана дукхача тIехкхоачашдар ялат ардара тIаийца декхараш, боахане 160 гектара тIара 4000 совгIа центнер ялат аьрзар цо. Цун совгIа ях бIаьш ялата хьалха долладелъха Грозненски района № 15 йолча шурий совхоза новкъостад деш 57 гектара тIара муьх чуийдар цо. Цига хьекха муьх 1528 центнер хилар. Хьанз Казахстана Тургайски областе ялат чуоцуча новкъостад деш ва из.

Хьалъала къаьхьегарца белгала ва механизатор коммунист Миналуров Ума. Аьлий-Юртарча отделене кхоьалгIа. кхаьи-деладеча бригаде ва из. Но даим тIекхкхоачашъь ший ден нормаш. ХIанз льпта оахап ва Уьайс. Дийнахь ши норма кхоачашъю цо.

Ишта белгалде лоь доакъар Iалашдеча къаьхьегамхоитаи механизатораши Мальсагов Осман, Дзортов Абукар, Сулиев Тухан.

Дика лоархIаю ше тIаийнача социалистически декхарех Аьлий-Юртарча отделене МТФ доака Сагова Дунай. Шера плап 2200 килограмм йолаш IIаиалде хIара бетгача Iаттагара 1342 килограмм шура къежа яьннай яз. Ишта дика къаьхьг хьайбаш деладеча коммунисташа тIаийца декхараш Салиев ИбрахIима, механизатора Цолоев Аюпа. Хаиагульгов Алпхапа, Хаштыров Хьаж-Мурада, ишта кхыбараш.

Уьк шера барх1 бутт чакхъяйнаб. Барх1 бетта балха итоаш во яп. Пар къаьхьоих цхьаьнатта юртбоахама отраслех совхоза къаьхьегамхоша тIаийца декхараш Iалпаде тIехкхоачашдалъга. ТIаийца декхараш 23 центнер йолча хIара гектара тIара мокъера лъор хIапа 24,3 центнер ялат чуийпаз. План — 34306 центнер йолаш паччахьалкхепга къажIаш йолаш. 37843 центнер ялат дезкад совхоз, шоша аьчча 110 процент хоачашъьлй задапи. Ишта толамна кхоачашъеш а паччахьалкхепга шура йохкара план, кхаь кварталга пан пиап 10850 центнер йолаш 9500 центнер шура яьккхай, 109 процент кхоачашъьлй бохапо паччахьалкхепга тха дохкара плап.

Сейлх хинначул дикагIа шапIтехьалькхоа а духгагIа а Iалашдеп да чкъ шера доакъар. Совхоза партийни организацеи хIапа беррига пиз тIабахийта тIаьклетка хоадамбеп долча шера паччахьалкхеп заданеши тIаийца социалистически декхараши дпза кхоачашдара.

Н. СМИРНОВ,
«Путь к коммунизму» яхача Наьсаренски районни газета редактора заместитель.

«СЕРДАЛО»
3-ча оагI. 4 сентябрь, 1973 шу.

Доазол дехьара

«КІАЛХАРДАХАРА КОМИТЕТ»

ФЕЛЬЕТОН

«НАТО тІема штабашкара дукхабараш кхоххам кІаьдболарах хкерабенна бах».

(«Ирель атлантик»)

Инарал цкъа кхайка а вав, цул тЕхьаГІа бІаргеьчьаш а янйсдь волавелар:

— Господаш! Аз шо гуллдь гІулакх чІоагІа доарХІама да. Вайна тІаэттар кхераме хІама да. Хельсинке толаме шиЙ кхалхара этап чакхдоаллар европейскн кхермалонн бІаьнн гІулакхаш леладарен дешашта хетаяьча соВешане. Сентябре шоай болх дІадо беш хьуьга цул доакъашлой. Кхоккам кІаьдбара тІаьхьа пхоьст тІаІа шеранІа яьржаш латт..

Эалее баГІарашт цкъарчоь бехь хьайзар. БаГІ-баГІачура уралелхар вокзал пах, иоайла кхуьсар цар». «А тІа ру яхар шуга! Отставке волдуч хана ше леладеш фуд хоьра пнарал-майора Гонкинса. Цудуьйла хІаьнз из парфюмерин фирма президент вах. Инарал ПІелтнер? Цох а хиина хуьрга баШка директор». «Вошита граждански болх лехача бакъахьа да вай. Сапаш дена промышленносте бовзаш пах бий шуя? Цига дилоаттабаь тІом болчь хана бехьнь Амнокан яха ян тІа улла 700 эзар кнловатт нкз бола Сулхучкни ГЭС.

СССР-о технически новкъостаа хьалхарчарца хьайбир йокхий теплоэлектростанищ а. Эттара хьалхарчарца хьайбир ПхеньІски - теплоэлектроцентралъ. Цун нкз — 500 эзар кнловатт. Цун тЕІа хьалбир Пхеньіан ТЭЦ. Цун хьалхара аргІа болх.бе йолеалар 1970 шера. Цун ТЭЦ нах агрегатах хІаране нкз 100 эзар кнловатт ба. ХІинз енхенна бовзаш деш латт Пхуначкни станце шоллагІа аргІа хьалъеча. Дукха ха йоацшш эксплуатаце дІаяьнна хьалхара энергоблок. ПІолагІьар хІинз вІашагІйолаш латт, хІинна кхоалагІчоа лард еллай. Уж яяхье а агрегат болх бе йола.

Ф. ЛЕСКОВ, АПН соб. корр-

Пхеньян.

ЭНЕРГЕТИКАГА НИЗ БОЛАШ ЛАТТ

Итт шу хьалха КНДР-е йоакхача энергех дукхагІьар Амнокан яхачи цунах хьакхетачеи хиш тІа ехкача йоккхача гидростанцеша лора. Уьх тІехььарча хана гидроэлектростанищ хьакхаяьрца цхьана республике хо тепловой яраа а. Цо торо хулийт мехка энергетически база кхы а чІоагІье.

Тахан халъха Корее я 30 йоккхеи 1000 иГамнеи электростанци. Цар нкз—ши миллион киловатт.

КНДР энергетически база хьалъеча доккха нкъаьчьаш дахь Советски Союзо. Вай мехке техкнически гІо а деш советски специалисташа дакъа а лоацш хІанЬарча оборудованеца кнйч а яь кхаметтахІар 1950 — 1953 шерашка корейски халкъо империалистически агрессорашта духьала забастовкаш лоакъашхоьтта шин шерагара барХІ шерага кхаччална набахта чубакха суд е йиш йолладше а.

Іаьдалашкара алапп лаккдеста а къьхьегама цхьана тоьаделга а хьаделарна цхьана къьхьегамхоша Мідеа демократически профсоюз лоаттабу къьхьегамхой духьала ба Африке латтача колониальни тІемашта. ХІара денна шерлу демократически боьхьонаш яхара тІехььара, полицейски репрессеш-тен терроран духьалара къовсам.

Диктаторски режима духьала лоаттабеча къовсама керте латт нелегальни Португалски компартн. Режима оппозице йола ерриг-на партеш общественни организацеш хьалло-ш коммунисташа, кхотадалара тІаьхьех дерриге прогрессивни низаш.

Полицейски терророга а Іаьдалаш забастовкаш е бокъо па яларга а па хьожаш, болхнол классо тІагІерта къовсам лоаттабу аланеп лаккдара тІехьь, хьабе болх ца кхлара духьала.. Уьх шера чакхъьалар яьх хІпр чкъьарйй лувцараша кхьх кІнра яь стачка. Сименча фабрикин болхлоша ворхІ дийнах яь забастовка. Магузура металлургашеп Сетубалерча консервни предприятей болхлоп - кхалинаех ньстачка санна йола лоарХІаме выступленеш. Из дерриге а дпр диктаторски режима законагІа

Халкъа гІулакх дар — писателя декхар

4 сентябре Алма-Ате хьаеллача, Дан Африкан меххий писателей 5-ча конференце дакъа лоацаршта хьже хургба пІн хеза чнлийскн писатель Гильермо Атнас. Цун хьар дуьхьалена да нщтта оллача «38 шера поахалца» — 30-ГІа шераш чакхдоаллаш хинна тоьхьелг Іоатькама кІаа Чиле хьажинача лостамца: Испанерча граждански тІемаца. Европейскн фашистски кхерамаца, дуненнолларІа тІом болабалараца Хіьатт цун мехка—Халкъа фронта правительства Іаьдал оттарца.

1970 шера хиннач президенски хоржамашка Халькъ цюлоГІон блока котало яьккхачул тІеъьарІа чилийски писателех эттара хьалха Чиле хьла долоденна социально - экономически хуьнаа. Мий темах ядде воллалур Гильермо Атнас ва. «...ТІакхха ДІадоладер ахча» яха цун повесть кастта экраца тІа яргйолаш я, хІьаТа цун писенпарнаша театра оттаьй.

Алма-Ате хьаеллача конференце ваха писатель аравалалехь Кердадзрйй кепайозан Агентства Чилерча корреспондента Смирнов Александра декхар дир писателгага массеех хаттара жоп дала аьнна:

— Хьона хетячох, фу лоарХІам болаш ва писатель Чили санна болчь мехка?

— Эттара хьалха цо къовсам лоаттабе бога мехка литература цнй хоьь-сибат долаш хилийтара емилгбуйе культуро - вота Іоатькъамех мукъьаккхара тІеъьа.

— Фу дуьйа безам ба ЬІа конференце?

— Эттара керттердар — Іаьдал ше бе деллача хьалхарча деношка денз чІоагІІа дуьхьалъ.ьнна империализман чурча реакцеи нпзашта къовсам.таш табеш халкъа правительство а йолап, сай мехкарча революционни процессех ма тарау къьхьегІа дуьйцеп. Аз дуьшарга, ну кхьь шера карагІаййнча пнйсача хІамашта писателя творчества гІулакх мишта хийнад. Хьалха чнлийскн писатель гальнара хьажа гІертар факташка. Из кхаметтаотгае гІертар дІаяхача заманн событеп. ХІьаТа тахан хуьдцеп доагІа хьал.

(АПН).

ЧССР. Дпур — Кралов городерча зоопарке Африке нагтаьх мара ца нийслуча оаххарашта заповеднпка хьалхара аргІа хьайбилай. Говаача специалнсташа помещенешка чудолхаргда.

СУРТА ТІА: естественни хьалашка йолча жирафашка хьежаш ба нах.

ИТК — ТАСС сурт.

ХІара ахчан дукнхача студенчески агитбригадаша вай мехка гальнагІа йолча мотгигашка походаш ю.

Шоай 26-гІа агитпоход Ленинградски кораблестроительни института студенташен преподавателашна Архангельски областе гІолла йир.

ЦІн хезача «Аврорана» йистера діабоиабенна шин «МираГІа 700 километр нпнь бир студенташа шлюпкаш тІа. Котлас — Красноборск — Лапхерен Кіалерин. Тойма — Березник — Запань Пенье — Емецк — Холмогоры — Архангельск маршрутах лецеш ешашн концерташ телашн чакхбалар уьи.

Центральни ТІома-Форда музера сийлен «Аврора» крейсерен «Варяг» ракетоносецин кормовой байрнккаш ера агитбригадо Архангельске.

Шоай поход РСДРП 70 шу дзарин Краснознаменни Северни Флота 40 шу дизарин хетайир цар.

Дукнхача шерашна кораблестроительни институтга агитбригадаш 25 эзар километр нпнь бьиЬ Іаьрнача, Азовски, Белое, Балтийски фордаш тІа, Сибарогіени Дальни Востокен комсомольски ударни отрядашна, Волга тІа, Дона тІа, Енисей тІа, Обь тІа, Амура тІа гІолла чакхболлаш.

СУРТА ТІА: Северни Двина яхача хи тІа.

О. КУЗЬМИНА сурт.

ТАСС фотохроника.

КХАШКАРА ГУЙРАН БАЛХАН

ДИКА КЪАХЬЕГ

«Ингушскнй» совхоза № 5 йолча бригаде снхбенна снлос кнйчьеш боахх. Механизаторашна хІаьзле хІоагашка чуделлад 6500 тонн башкха.-дика моша доакъар. Уж балхаан деча къьастта хьнпарс къьлет механизатора Коригов Султанга. Шнй норма цюзза тІехьхоачашъю цо.

Доакъар кнйденне а бригада лаьтта а оах. ХІаназле аьха яьнай эзар совгІа гектар. Уж балхнш деча норман тІехьхоачашъеш къьхьег трактористаца Фаргиевгіар Эдалгірен Махьмуден. Гураьх дуй яхаг диде лаьтта кнйдеча нштта дика болх бу трактористо Цечоев Къурейша в.

«ЛЕНИНА БАЙРАКЪ» яха Малгобекски районн газета.

БАРХІ ЭЗЗАР ТОНН КИЙЧЬЯЬЙ

5056 тонн йоп кнйчье лаьрхІаларр уьх шера «Черноленскнй» колхозе. ХІаьта еннача залане тІа белгалъь цнфра — ялх эзар тонн яр.

Хьайбацта цхьап цёраи ак шерап тоъал доакъар кнйчдара оагІарІбаьннача колхозхоша дош деннадар барХІ эзар тонн кнйче. Хьинре къьхьийгача механнза. торашца хьалъеларнн боьхка толам бакъьхьар. Аьгуёт чакхбоаллаш цар. Талашлавз 9200 тонн гІолла доакъар, ну дакъье 8180 тонн йоа а болаш.

Доакъар кнйдеча дика болх бнр Котов Васнле, Рогожнн Иванна, Лнпаев Васнле, кхчьар а.

«СТРОИТЕЛЬ КОММУНИЗМА» яха Шелковской районнн газета.

ПЛАНАЛ СОВГІА—БІАЬ ТОНН

Уьх деношка сом чуплаш латт «Южный» совхозе. Алнмзанов Зайнде кулгалдеча шоллагІча бригада бен 129 гектар я. Царех 70 гектара тІа сом ба. ХІаьнле бригада болллоша паччахьалхенне діабеннеб 220 тонн сом. Шера план кхоачашъера кхы тІа діабаЬа бозар 72 тонн ба. Цхьабогьаьча, ХІаьнзчул тІехьаГІа хьабаха бозашш кхм а дукха ІаЬжаш ба цига.

Бригадира нов. Алимханова дувш:

— Тха бригада Алавдиков Ломіаьла керте латтара кхоалагІа бригадина яхье яьнпай уьх шера. Оаха дош деннад ліара гектара тІара 55 центнер сом чу эца. Массеех дийнахь сом діабаЬара плап хоачашъе яьштгехьдарца тха. ХІаназе а гуш да 100 тонна хІеаагІа боацш уж тхо га діабалаагурбола.

Сом чуэцара балхаш снхденна ух деношка кхьастта дика къьхьег Магомадова Айхолума кулгалдеча звенос. Нормах 2 центнер чуэца сгеза дийнахь 3 — 4 центнер Іажаш хьабоах цун боахлоша Ахмадова Датжана, Минкаилова Разета, кхьчар а.

«КОММУНИЗМА БАЙРАКЪ» яха Шалинскн районнн газета.

ШИН ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЪЕРГЬЯ

ИйслаГІча пятилетка кхоалагІа, хоадамбека шера хьнпар айдена къьхьег Ленина цІерагІча колхоза тхьамкъ лелаДераша.

ХІапа тхьамкнй кхоалагІа гІа хьадаккха болабеннаб Хасарова Аймане бригадера болхнол. Хьа в дакъха доакъаде хьалъалла тхьамка ййъ тоня я.

Уьх шера 12 гектара тІа кхехьаь оаха тхьамка, — йоах бригадира Хасарова Аймане. Шнй ханнаьхь дІадийна, агротехнически боЬоваша дІа ма дІаоаца гІулаях лаь тхьамка дика хиннад. ХІана шера гектара 15 центнер чуэца з доака а йнш я тха колнектнва.

«ЛЕНИНЕЦ» яха Советски районнн газета.

КОМСАШ — ГОРОДАШКА БАХАЧА НАХА

Уьх шера ТІаийца социалистически деххараш толаме кхоачашше ертташ кхъьегача «Победа» яхана совхоза комсаш ледарааш дика хьуьжкам кхебзаб.

Уьх деношка «терббаш» яхача сортах йола комсаш чуэца болабеннаб укъаза. ІЦхьоалагІча отделение Уразова Валентина бригада кхай тІара яхи бІаь центнер комсаш хьанькай. ХІаьта кхоалагІча отделене Пшеничный Виктора бригада кхай тІара чуенай 700 центнер. Плаг 313 тонн йолча уьх гураьх 400 центнерал иЬезнагІа йоацаш комсаш чуэца доп денз цу бригада колнектно.

Комсаш чуэцача хьннар кхъьег Лагутина Галннаг, Шведенко Марнес, Сошнева Пелагеяг, Решетова Аннас. Цар шоаш сортировка е ешашша Іочьеьк комсаш. Комсаш тІаЬоттаеи діакхуьхаеи дика болх бу Хаджнева Зоне, Абонина Александрас, трактористка Ключнпков Александра.

Мерза комса хІаназле діаяьхьайтай Куйбышеве, Тольятте, Сызране, Оренбургаца, кхьча городашка а бахача нах.

«ТЕРСКАЯ ПРАВКА» яха Наурскн районнн газета.

ХУРГБОЛЧА ХЬУВКЪАМА

ХьаГІадоаГІача шерарча хьувкъама тешшаме ларя ёолларя оарнагІбаьккаб района юртбоахлн-ма болхнол. Хіана дерригача боахамашка шерра яьх йоаржаньй гураьх діадуьрдолча ялата лаьтта кнйдара.

Колхозница сонхозанаеи шнн сменаГІа болх бу лаьтта оахча механизатораша, кхетнмца пайда эц моральнни материальни стимулнроваеч. Из ГІулакх къьастта дика ерттаеи ладаьккхаеи «Знаторскнй» совхозе. Из бахьан долаш августе бутт чакхбоаллаш ахь лелаача 5200 гектарах 3840 гектар лаьтта аьхьа кІаьпае.

Гураьх ялат діадера 5500 гектар лаьтта аьхьа Грозненски шурий совхозе, пхи эзар гаргІа— «Горный» совхозе. Цудуьйла лаьтта охача, механизатораша, кхетнмца пайда эц моральнни материальни стимулнроваеч. Из ГІулакх къьастта дика ерттаеи ладаьккхаеи «Знаторскнй» совхозе. Из бахьан долаш августе бутт чакхбоаллаш ахь лелаача 5200 гектарах 3840 гектар лаьтта аьхьа кІаьпае.

Гураьх ялат діадера 5500 гектар лаьтта аьхьа Грозненски шурий совхозе, пхи эзар гаргІа— «Горный» совхозе. Цудуьйла лаьтта охара боахама колнектно, хІара специалнстоп а механизатора а яяка кхетадар ялат діадеи дика кнйбо яраа 1974 шерара хьувкъьаь тІа тІеъьа болга. Цудуьйла лаьтта охара, макха банккара, удобреннеп тохара даим тІахьожам лоаттабу уьхаза.

Гураьх ялат діадеи лаьтта кнйдеча дика къьхьег «Загорскнй» совхозерча трактористаца М. Мадагаева, С. Находжнева, Э. Темучкаева, «Горячеисточенскнй» совхозерча М. Деячаткина, А. Зайцева, М. Лохлаева.

«ЗАВЕТЫ ИЛЬИЧА» яха Грозненски районнн газета.

«ИНТУРИСТА» МАРШРУТЕХ

«Со геттара рауза хиларг шуи мехка вешен шуи доттагІнен къмаш дайзан», яхаш яздуьйла туристе волаш Советски Союзе вешача хана шийна дайначох итог ен Москве яздьйча письмо тІа англичанина Хидер А. Аллока.

Цу тайпнара письмоп дукха ойду «Интурнсто».

Августе — туристнчески сезон йолаелара ха. Вай Дальнен республикнна, краяпна, городашка хІаяз хозаш да дукхаача къмнй мегтала къмаьл.

— ДІадахача шера Советски Союзе хиларг 2,3 миллнон доазол дехьара гражданаш. Цул хьалха дахача шерашца 18 процент духхаГІа, — йоах «Интурнста» Іраваеле председателса Бойченко Виктора, Іаьлымате дукха туристаш ух вайнна хІара шерра социалнстическнх паччахьалхенашца. Капнталнстическн паччахьалхенашта юкъе пай туристнчески реестре хьалхара мотгнг ДІалоан Финлянде. Цун тІехьа латт Англн, Франци, Италнн, США, ФРГ, Япоиа. Шоай доазол дехьара хьаннатта бІаьнна совгІа маршрут белгалйаккех «Интурнста». Хьаьнй хуп Москве, Ленингоаде, царна вІашТехьдоал В. И. Ленина вахча Ульяновске, нндустриальни центрашка — Харькове, Запорожье, Донецке хнла, Кубана, Ставропольe юрта боахама районашка хила, эрсий къьнварча городашка: Суздалера, Владнмнрга, Новгородата, Угличага хьажа, пар къьанара архнтектурен Кижерча Дзе республнкай вай хІнара нскусствон йоаьа. Нштта цар вІашТехьдоагІа Сибире, Дальне Востоке хила, Волгеи Дженре гІолла крупа е, Іаьржа форда плажашка ахкап замалаьх салалІа, хІаьта Іай — Кавказе лоаман курорташка.

Аркадна НИКОЛЕНКО. (АПН).

ФУТБОЛ

ШОЛЛАГІЧА ЭШЕЛОНЕ

«А» класса II-гІча лнге йоаьа кхоалагІча зона футболан командашна 30 апрезе йолаш кнйнай. Уьх тайпара чакхдоаллаш лоаьарш: «Металлург» — «Химнк» — 1:2, «Стал» — «Друж-бка» — 0:0 (5:4), «Авангард» — «Кубань» — 1:1 (4:5), «Калнтка» — «Динамо» (Кировабад) — 0:0 (5:4), «Салют» — «Полад» — 4:1 «Лорн» — «Динамо» (Махачкала) — 0:0 (3:5). «Ширак» (Ленннакан) — «Волгарь» (Астрахань) — 1:0, «Машук» (Пятигорск) — «Урадан» (Элнста) — 2:1.

Редактора заместнтель М. М. ХАМХОЕВ.

БАЛХА ДІАИЙБУ

«ГРОЗЭНЕРГО» Малхбузен электрически сете БАЛХА ДІАНАБУ:

УРУС - МАРТАНА ЯХАЧА ЮРТАРЧА УРУС - МАРТАНОВСКИ РЭСсе:

1. Ерригача разрядгІа бола электромонтераш;
2. Газоэлектросварщнкаш;
3. Слесараш - сантехникаш;
4. Шофераш.

АЧХОЙ-МАРТАНЕРЧА ЭЛЕКТРИЧЕСКИ СЕТЕЙ УЧАСТКЕ:

1. Ерригача разрядгІа бола электромонтераш;
2. Электромонтераш хнла Іомалургбарш.
г. НАЗРАНЕ КЕРДА ВІАШАГІЬЕХНАЧА ЭДЛЕКТРИЧЕСКИ СЕТЕШКА:
1. Ерригача разрядгІа бола электромонтераш;
2. Электромонтераш хнла Іомалургбарш.
г. МАЛГОБЕКЕ КЕРДА ВІАШАГІЬЕХКАЧА ЭЛЕКТРИЧЕСКИ СЕТЕШКА:
1. Ерригача разрядгІа бола электромонтераш;
2. Электромонтераш хнла Іомалургбарш.

ПХЬИЛЕКЪОНГІИН - ЮРТАРЧА ЭЛЕКТРОПОДСТАНЦЕ:

1. Инженераш е техникаш бола электрикаш;
2. Дежурнне электромонтераш;
3. Ерригача разрядгІа бола электрослесараш;
4. Шофераш.

г. ГРОЗНЕРЧА МАЛХБУЗЕН ЭЛЕКТРИЧЕСКИ СЕТЕЙ БАЗЕ:

1. Ерригача специальностегІа бола электромонтераш;
2. Газоэлектросварщикаш;
3. Бухгалтер-диспетчер дергдола монтераш;
4. Штукатуран - малярш;
5. Плотникаш - столяраш;
6. Машинистка;
7. Уборщицаш;
8. Инженераш е техникаш бола электрикаш;
9. Гнпшлошъера инженераш е техникаш.

ПХЬИЛЕКЪОНГІИН - ЮРТЕ И УРУС-МАРТАНЕН БАЛХА ЭТТАРАШТА КВАРТИРАШ ЛУ.

Балха оттарах шоай ха безам бар хатта дувла уьх адресагІа; 364912; г. Грозный-12, Старопромыслонскнх шоссе, 6, номераш 6, 8а, 26, 26а, 11а йолча автобусашца «Автобаза» яхача уж сецача мотгнг кхаччалца.

«Грозэнерго» Малхбузен электрически сетеш.

ХАОТТАМ

Таха Грозненски республикен ГІолла хуттуьш морхаш а йолаш, малхбузенгахьара лаьГІо мух а хьекхаш ха оттаргьа. Республике 20—24 градус, Грозне 22—24 градус йіоахал хургьа.

Кхоалеи лоемеи республике морхаш а йолаш, малхбузенга. хьара ГІаьхьыча боарамех мух а хьекхаш ха отта тарау. ДІайнах.

24—29 градус, дийнах 12—17 градус йіоахал хила мег.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

4 сентябрь

I программа

9.30 — Передачаш программа. 9.35 — Керлаларш. 9.45 — Дешархошта. «Костер». 10.15 — Боеболл телевиденн. «Мнлнтаьнаь юкъ болаш» яхь художественни фильм. 11.35 — Юртарг болаш. спедеиа хьа». 11.45 — Нахкъашка лелара керда прзвнлаш. 15.00 Передачей программа. 16.00 — Фнзкультн (литературех йола дешара передачаш. 17.00 — Боеболл телевиденн. Бенаш — Чалма — Талма. 17.30 — Талма — таьнн. 18.05 — Керлаьлаш. 18.10 — Ларо беседа (иочнй меттала). 18.25 — Нохч - ГІалгІабау ГІоллА. Информацнонни программа (урсей, ГІалгІай меттала). 18.45 — Дуиен хьалъьаьта кхъьера «Боурнн (ГІалгІай меттала). 19.00 — «Сатн, хаконн». 19.30 — Боеболл телевиденн. «Хьалха со Денн» яхь художественни фильм. 21.00 — «Ха». Информацнонни программа. 21.30 — Документальни экран. Пенелна Аьлнеу поэта Рождественске. 22.50 — Боеболл телевиденн. Нек дарах, хп ту чукхоседьаьраш, хп чу бургташ лоьлараш» йола дуненчемпионат. Белградера передача. 23.20 — Керлаларш. Передачай программа.

II программа

19.15 — «Стратегнеофтаса международни газ» йоаккхача управленне мехк, лаьттанна бовзаш (иочнй меттала). 19.25 — Кнножурнал. 19.35 — Спортнвни хроника. 19.45 — Шпана, бераш (ГІалгІай меттала). 20.15 — «Пайбокс» 6-ГІа синфонне чха фильм-концерт.

5 сентябрь

I программа

9.30 — Передачай программа. 9.35 — Керлаларш. 9.45 — Боеболл телевиденн. Керлаьлаш. 10.15 — Боеболл телевиденн. «Хьалаьа» со Денн» яхь художественни фильм. 11.40 — Юрта вІашагІехкетар. 12.10 — «Ерзаш дика». 12.55 — Передачай школа. 16.00 — Якобинске дактатура дечтелни (историн болта дешара передача). 16.30 — Дешархошта. «Мидто вІашагІйолаш фильм». 17.00 — Художественни самодеятельность докъьашнай концерт. 17.30 — «20-гІа бІаьсте» яха телевизионни документальни фильм. 18.00 — Керлаьлаш. 18.10 — Нохч-ГІалгІабау ГІолла. Информацнонни программа (урсей, иочнй меттала). 18.30 — «Америкен ГІерзехетача. Штаташка советски цирк» яхача телевизионни документальни фильма премьера. 19.00 — Гамзатова стихаш дика яздеш. 19.25— Боеболл телевиденн. Футболан лоаьа дуненхьалхенан командашна кхоачашъера. «Советски Союза сборни» — Германе Федеративни Республика сборни. Ленина ГІерзехетача. Стадионера стадионера трансляцнеп. 21.15 — «Ха». Информацнонни программа. 21.45 — Боеболл телевиденн. Балет ешан барашта. 22.30 Боеболл телевиденн. «Нек дарах, хп чу чукхоседьаьраш, хп чу бургташ лоьлараш» йола дуненчемпионат. Белградера передача. 23.00 — Керлаларш. Передачай программа.

II программа

18.45 — Хоамеи, рекламаш. 18.50 — «Советски хьажа эрсе иоаккхача нкъаьр йола нах ба». Нохч-ГІалгІай паччахьалхен университетера Конференцнн волчх хьекхаючун, исторически ГІалгІай канднната Кодзоева выступленнн (ГІалгІай меттала). 19.05 — Кнножурнал. 19.15— Республнка клнника (ГІалгІай меттала). 19.35 — Пенелнан фильм. 19.35 — Шпана, бераш (ГІалгІай меттала). 19.45 — «Апрель» яха фильм-спектакль.

РАДИО

4 сентябрь

6.30 — «Юртара Іуйре» (эрсий меттала). 6.45 — Хоамашн, хаоттама. 7.30 — Республнкански газетнй обзор. 8.25 — Татарски аьпарш (иочнй меттала). 8.45 — Партийни вахара дешнаш «Коммунизм — Іаьржачу». КПСС-н Центральни Комнтетера Марксизмо-ленинизма институтера директора заместнтель Редакцнонни беседа (эрсий меттала). 10.00 — Кхай тІарча къьхьегамхоша доклад концерт (эрсий меттала). 10.45 — «Ингушскнй рабочий» (иочнй, ГІалгІай меттала). 11.00 — «Ленинан ГІалгІай хьар» яха радиовыпуск (иохчнй меттала). 20.00 — Хьалха Іаттарш — кхет ехедерашта доза концерт (иочнй меттала).

5 сентябрь

7.30 — Республнкански газетнй обзор. 8.25 — Татарски аьпарш (иочнй меттала). 8.45 — Партийни вахара дешнаш «Коммунизм — Іаьржачу». КПСС-н Центральни Комнтетера Марксизмо-ленинизма институтера директора заместнтель Редакцнонни беседа (эрсий меттала). 10.00 — Кхай тІарча къьхьегамхоша доклад концерт (эрсий меттала). 10.45 — «Ингушскнй рабочий» (иочнй, ГІалгІай меттала). 11.00 — «Ленинан ГІалгІай хьар» яха радиовыпуск (иохчнй меттала). 20.00 — Хьалха Іаттарш — кхет ехедерашта доза концерт (иочнй меттала).

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный, Ленина улица 11 (3-ГІа этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехнтохкама секретара—3-34-38; партийни вахарча культуры отделнй — 3-61-46; промышленности отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделеи бухгалтерн — 2-60-71.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

СФ02328. «Грозненский рабочий» / издательства типографи. Революне проспект 7/84. Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революция 7/84. Заказ № 7451 — 6600.